

INOVOVANÉ UČEBNÉ OSNOVY PRE PREDMET

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE	ISCED 1
VYUČOVACÍ JAZYK	SLOVENSKÝ JAZYK
VZDELÁVACIA OBLASŤ	JAZYK A KOMUNIKÁCIA
PREDMET	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
SKRATKA PREDMETU	SJL
ROČNÍK	ŠTVRTÝ
ČASOVÁ DOTÁCIA	7 + 1 HODÍN TÝŽDENNE 264 HODÍN ROČNE
MIESTO REALIZÁCIE	TRIEDA KNIŽNICA POČÍTAČOVÁ UČEBŇA EXTERIÉR ŠKOLY - EKOUCĚBŇA

Úvod

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

Charakteristika predmetu

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

Ciele predmetu

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra formulujeme nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomne texty.

Čítanie a literárna výchova – u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedia si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedia porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené priamo aj nepriamo podľa otázky formulovanej učiteľom. *Písanie*: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píše texty podľa zadania učiteľa.

Kompetencie

Kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,

- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

Sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátne ústny a písomný prejav situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

Kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

Kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu, buduje si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine – uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzosobných vzťahoch.

Vzdelávací štandard

Jazyková a slohová zložka – 198 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">- vytvárať nové slová s rôznymi predponami,- uplatniť pravopis predpôn,- identifikovať slabičné a neslabičné predpony,- rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn,- používať slová s predponami v texte,	<ul style="list-style-type: none">- tvorenie slov predponami- pravopis a výslovnosť predponových odvodenín
<ul style="list-style-type: none">- uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyť – viť, výr – vír),- uplatniť pravopis geografických názvov si/í ay/ý po obojakej spoluhláske,	<ul style="list-style-type: none">- pravopis ďalších vybraných slov- geografické názvy s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske
<ul style="list-style-type: none">- rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé,- uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások na konci slov a neznelých spoluhlások na konci slov,- uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri slova,	<ul style="list-style-type: none">- delenie hlások na znelé a neznelé- spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov- pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfematickom švíku, hranici slov- pravidlá pravopisu a výslovnosť spoluhlásky v

<ul style="list-style-type: none"> - platniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov, - uplatniť pravopis a výslovnosť spoluhlásky v, 	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem priama reč, - rozoznať priamu reč v hovorenom prejave, - na základe úvodzoviek a úvodzacej vety identifikovať priamu reč v texte, - rozlíšiť úvodzaciú vetu od priamej reči, 	<ul style="list-style-type: none"> - priama reč - úvodzacia veta, úvodzovky
<ul style="list-style-type: none"> - rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné, - rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, - uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, <ul style="list-style-type: none"> - určiť gramatické kategórie podstatných mien, - určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, - určiť jednotné a množné číslo podstatných mien, - vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov, - skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, - určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena, - použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte, 	<ul style="list-style-type: none"> - ohybné a neohybné slovné druhy - podstatné mená - vlastné a všeobecné <ul style="list-style-type: none"> vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov - gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád) <ul style="list-style-type: none"> - rod podstatných mien - číslo podstatných mien - pád podstatných mien - základný tvar podstatného mena - prídavné mená (rod, číslo, pád) - základný tvar prídavného mena - zhoda podstatného a prídavného mena <ul style="list-style-type: none"> v rode, čísle a páde <ul style="list-style-type: none"> - zámená - druhy zámen (osobné, privlastňovacie) - číslovky: základné a radové <ul style="list-style-type: none"> - slovesá - gramatické kategórie sloviess <ul style="list-style-type: none"> - časovanie sloviess

<ul style="list-style-type: none"> - určiť rod, číslo a pád prídavných mien, - určiť základný tvar prídavného mena, - určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde, <ul style="list-style-type: none"> - identifikovať zámená v texte, - rozoznať druhy zámen (osobné a privlastňovacie), - používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii, <ul style="list-style-type: none"> - identifikovať základné a radové číslovky v texte, <ul style="list-style-type: none"> - správne skloňovať číslovky, - uplatniť pravopis čísloviek, - určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, - určiť gramatické kategórie slovies (osobu, číslo a čas), <ul style="list-style-type: none"> - správne časovať slovesá, - správne časovať sloveso byť vo všetkých slovesných časoch, 	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať neohybné slovné druhy, - vymenovať neohybné slovné druhy, - určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, - identifikovať neohybné slovné druhy v texte, - vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?, - identifikovať predložky v texte, - uplatniť správnu výslovnosť a 	<ul style="list-style-type: none"> - neohybné slovné druhy - príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia - funkcia neohybných slovných druhov vo vete <ul style="list-style-type: none"> - príslovky - predložky - pravopis predložiek a ich správna výslovnosť <ul style="list-style-type: none"> - spojky - najfrekventovanejšie spojky (a, ale,

<p>pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami,</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikovať spojky v texte, - vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú, - rozoznať v texte častice a citoslovčia, - určiť funkciu častíc a citosloviec, - vymenovať najfrekventovanejšie výrazy súhlasu, nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...), - používať častice a citoslovčia v ústnej a písomnej komunikácii, 	<p>keď, aby, že ...)</p> <ul style="list-style-type: none"> - častice a citoslovčia
<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem umelecký a vecný text, - prakticky rozoznať umelecký a vecný text, - vysvetliť pojem kľúčové slová, - identifikovať kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte, - porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh, <ul style="list-style-type: none"> - napísať osnovu, - zreprodukovať text podľa napísanej osnovy, - napísať krátky umelecký text, <ul style="list-style-type: none"> - napísať krátky vecný text, 	<ul style="list-style-type: none"> - umelecký a vecný text <ul style="list-style-type: none"> - kľúčové slová - osnova v umeleckom a náučnom texte (písomne) <ul style="list-style-type: none"> - tvorivé písanie
<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem diskusia, - diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom, - vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, - dodržiavať pravidlá spoločenského 	<ul style="list-style-type: none"> - diskusia <ul style="list-style-type: none"> - názor

<p>správania počas diskusie,</p> <ul style="list-style-type: none"> - primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu, - prejaviť vlastný názor primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami na konfliktnú situáciu, - poznať niektoré stratégie riešenia konfliktu, 	
<ul style="list-style-type: none"> - opísať podľa predlohy osobu, - vymenovať charakteristické črty opisovanej osoby: vonkajšie, vnútorné (charakterové), - opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa), - v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania, 	<ul style="list-style-type: none"> - opis osoby (ústne, písomne)
<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem interview, - písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako concept k interview, - zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti, 	<ul style="list-style-type: none"> - interview (cieľný rozhovor)
<ul style="list-style-type: none"> - zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, - dodržiavať časovú postupnosť deja, <ul style="list-style-type: none"> - napísať dejovú postupnosť rozprávania, - písomne priradiť správne nadpisy k dejovej osnove, 	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukcia rozprávania - časová postupnosť deja
<ul style="list-style-type: none"> - vlastnými slovami charakterizovať plagát, - rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa, 	<ul style="list-style-type: none"> - plagát

- vytvoriť jednoduchý plagát k aktuálnej udalosti.	
--	--

Čítanie a literárna výchova – 66 hodín

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>- Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čítať naučný text s porozumením, - identifikovať informácie uvedené priamo v texte, - tvoriť otázky k informáciám uvedeným priamo v texte, - identifikovať informácie uvedené v texte nepriamo, - tvoriť otázky k informáciám uvedeným v texte nepriamo, - identifikovať v texte diagramy a grafy, - prečítať diagramy a grafy v naučnom texte, - určovať podľa diagramu alebo grafu pomerné zastúpenie jednotlivých položiek, - v texte navzájom odlíšiť umeleckú a naučnú literatúru, - čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu, artikuláciu, - naspamäť zarecitovať jednu/viac básní, 	<p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> - naučná literatúra - diagramy a grafy - umelecká literatúra - divadlo, divadelná hra

<ul style="list-style-type: none"> - predniesť kratšie prozaické dielo, - charakterizovať divadlo, divadelnú hru, - účinkovať v divadelnej hre, ktorú nacvičí učiteľ so žiakmi v triede, v škole, - dbať na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch, - poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle, 	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlíšiť, - poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované, - rozprávať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal, - vymenovať hlavné postavy z detského filmu, - opísať vzťahy medzi filmovými postavami, - poznať spoločenské pravidlá správania sa v kine, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozhlas, televízia, film, kino - prepojenie literatúry s filmovou, televíznou a divadelnou tvorbou
<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem dialóg, poznať koľko osôb na ňom participuje, - identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením, - zrealizovať dialóg so spolužiakom, použiť primeranú gestikuláciu, mimiku, 	<ul style="list-style-type: none"> - dialóg - mimojazykové prostriedky (gestikulácia, mimika)
<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem kapitola, - rozoznať v knihe kapitoly, 	<ul style="list-style-type: none"> - kapitola

<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem bájka, - vyhľadať bájky z rôznych zdrojov (kníh, internetu), - čítať bajku so zameraním na výrazný prednes priamej reči, - pokúsiť sa o dramatizáciu bajky, <ul style="list-style-type: none"> - vlastnými slovami hovoriť ponaučenie vyplývajúce z bajky, - poznať mená autorov bajok slovenskej a svetovej literatúry, 	<ul style="list-style-type: none"> - bájka - bájka v svetovej literatúre (Ezop) - bájka v slovenskej literatúre (J. Záborský)
<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem komiks, - čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť, - zoradiť obrázky podľa debovej postupnosti, - nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text, - charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy, - samostatne porozprávať o danej téme prostredníctvom pojmovej mapy, - tvoriť v skupine pojmové mapy výberom z ponuky slov, slovných spojení. 	<ul style="list-style-type: none"> - komiks - dejová postupnosť v komikse (text umiestnený v bublinách, uprostred textu, na okrajovej časti obrázku) <ul style="list-style-type: none"> - pojmové mapy

Metódy a formy práce

Voľba vyučovacích metód, foriem, techník je v kompetencii učiteľa, hlavným kritériom ich výberu by mala byť miera efektivity plnenia vyučovacieho cieľa, pričom je žiaduce vhodne využívať alternatívne, aktivizujúce a progresívne formy a metódy vyučovania. Vybrané

metódy, formy majú byť veku primerané a majú podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov. Odporúčame používať:

- metódy získavania štylistických vedomostí (poznávanie sprostredkované učiteľom, pozorovanie ukážkových jazykových prejavov a ich analýza, posudzovanie textov z bežnej komunikačnej praxe),
- metódy nácvičné – slohové cvičenia nižšieho typu (odpisovanie, napodobňovanie, imitovanie, mechanická reprodukcia, práca s otázkami, práca s básnickým textom, spojenie výtvarného prejavu s rozprávaním, práca s ilustráciami a obrázkami) a slohové cvičenia vyššieho typu (štylizačné, textové).

Na základe interakcie medzi účastníkmi edukačného procesu odporúčame **metódy**:

- a) dvojpolovej interakcie žiak – obsah (tiché čítanie s porozumením, samostatné riešené jazykové cvičenia, samostatné zhotovovanie projektov, produkčné textové cvičenia),
- b) trojpolovej interakcie žiak – spolužiaci – obsah (partnerské vyučovanie, práca v skupinách, kooperatívne vyučovanie),
- c) štvorpolovej interakcie učiteľ – žiak – spolužiaci – obsah (rozhovor, vysvetľovanie, rozprávanie, názorno-demonštračné a manipulačné metódy, beseda, debata, diskusia, dramatizácia, tvorivá dramatika, metódy rozvíjania kritického myslenia, zhotovovanie projektov, didaktické hry, metódy využívania IKT).

Na základe cieľovej zameranosti odporúčame metódy:

- a) utvárania jazykovej kompetencie žiaka (riadený induktívny rozhovor, pozorovanie, kognitívne jazykové cvičenia, aplikatívne jazykové cvičenia, riadený deduktívny rozhovor, štylizačné cvičenia, cinquain, pojmová mapa,
- b) rozvíjania komunikačných zručností žiaka (cvičenia na rozvíjanie fonemického sluchu, štruktúrované počúvanie, zvukové hádanky, štruktúrované čítanie, cloze test, výzvovo-otázkové podnety, imitácia hovorená alebo písaná, pantomíma, reprodukcia textu, dramatizácia textu, rôzne dychové, hlasové a artikulačné cvičenia, cvičenia na funkčné používanie

poprijazykových prostriedkov, výrazné čítanie, dialogizované čítanie, invenčné a selekčné cvičenia (štylizované, brainstorming, zhlukovanie, tvorivá vizualizácia), nácvik konverzačných rituálov, rolový dialóg, rečnícke cvičenia, rôzne námetové hry, situačné a inscenačné metódy, kompozičné cvičenia, kompozično-štylizované cvičenia, tvorivé písanie, metódy úpravy a opravy textov, metódy publikácie žiackych produktov (autorská stolička, príspevky do školského časopisu Kométa, nástenky, autorské knihy),

- c) formovania komunikačných a osobnostných postojov a hodnôt (komparačné cvičenia, skupinová diskusia, kooperatívne aktivity, voľné písania, tvorivé písanie,
- d) diagnostikovania komunikačnej kompetencie žiaka (kontrolné jazykové cvičenia, hodnotiaci komplex výzvovo-otázkových podnetov, diagnostické využitie pojmovej mapy, kontrolné testy, participačné pozorovanie, hodnotenie súvislých hovorených a písaných produktov žiaka, portfólio zavedené už od 1. ročníka).

Na základe obsahu odporúčame:

- jazykové cvičenia (výslovnostné, pravopisné, lexikálne, morfológické, syntaktické, kombinované)
- a slohové cvičenia.

Hodnotenie predmetu

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Základným dokumentom, ktorým sa budeme riadiť, sú Metodické pokyny na hodnotenie žiakov ZŠ č. 22/2011. V triedach, v ktorých je väčší počet žiakov zo SZP učiteľ prihliada na túto skutočnosť. Môže znížiť obsah učiva (maximálne 10

%), náročnosť písomných, kontrolných prác a diktátov. Musí byť však zachovaný predpísaný tematický obsah.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov a správania žiaka získava učiteľ najmä týmito metódami, formami a prostriedkami:

- a) sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka,
- b) sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- c) rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové),
- d) analýzou výsledkov rôznych činností žiaka, konzultáciami s ostatnými učiteľmi a pracovníkmi poradenských zariadení,
- e) rozhovormi so žiakom a zástupcami žiaka.

Žiak by mal byť v polročnom hodnotiacom období vyskúšaný aspoň 2-krát ústne, písomne alebo prakticky t. j. pri klasifikácii musí mať minimálne 2 známky z predmetu v každom polroku.

Predmet je v 4. ročníku klasifikovaný.

Učiteľ je povinný viesť evidenciu o každej klasifikácii žiaka.

Prospech z jednotlivých vyučovacích predmetov sa na vysvedčení pre 4. ročník základnej školy bude hodnotiť známkou týmito stupňami:

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chválitebný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností

a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Diktáty

ročník	počet diktátov
4.	10

Klasifikačná stupnica pre diktáty pre 4. ročník – prvý polrok

počet chýb	známka
0 - 2	1
3 - 4	2
5 - 7	3
8 - 10	4
11 a viac	5

Klasifikačná stupnica pre diktáty pre 4. ročník – druhý polrok

počet chýb	známka
0 - 1	1
2 - 4	2
5 - 7	3
8 - 10	4
11 a viac	5

Písomné práce

ročník	štvrt'ročné práce	výstupné testy
4.	4	jún

Hodnotenie písomných prác

percentá	známka
100 - 90	1
89 - 75	2
74 - 55	3
54 - 30	4
29 - 0	5

V slovenskom jazyku sa v 4. ročníku sa budú písať pravopisné cvičenia zamerané na upevňovanie preberaného učiva. Pravopisné cvičenia sa neznámkujú. Neznámkujú sa ani nácvičné diktáty. O správnosti sú žiaci informovaní počtom chýb alebo bodov. Vstupné diktáty a testy neklasifikujeme.

Prierezové témy

Jazyková a slohová zložka

Prierezová téma	Tematický celok	Téma
Osobnostný a sociálny rozvoj žiaka	Opakovanie učiva 3. ročníka	<p style="text-align: center;">Delenie hlások</p> <p style="text-align: center;">Abeceda</p> <p style="text-align: center;">Vybrané slová, pravopis</p> <p style="text-align: center;">Slovné druhy</p>
	S: Reprodukcia	<p style="text-align: center;">Reprodukcia</p> <p style="text-align: center;">Reprodukcia rozprávania, časová postupnosť</p>
	Tvorenie slov predponami	Tvorenie slov predponami
	S: Umelecký a vecný text	Umelecký a vecný text
	Vybrané slová	<p style="text-align: center;">Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske B</p> <p style="text-align: center;">Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske M</p> <p style="text-align: center;">Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske P</p> <p style="text-align: center;">Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske R</p> <p style="text-align: center;">Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej</p>

		<p>spoluhláske S</p> <p>Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske V</p> <p>Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske Z</p>
	Spodobovanie	<p>Delenie hlások</p> <p>Znelé a neznelé hlásky</p> <p>Spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov</p>
	Slovné druhy	<p>Podstatné mená - gramatické kategórie rod, číslo a pád</p> <p>Prídavné mená</p> <p>Zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde</p> <p>Zámená - funkcia zámen, druhy zámen</p> <p>Číslovky</p> <p>Slovesá</p>
	S: Pripravujeme rozhovor	Pripravujeme rozhovor - tvorba otázok a odpovedí
	Neohybné slovné druhy	Neohybné slovné druhy, ich funkcia vo

		<p>Vete</p> <p>Príslovky</p> <p>Predložky, ich funkcia</p> <p>Spojky, ich funkcia</p> <p>Častice, ich funkcia</p> <p>Citoslovcia</p>
Regionálna výchova a ľudová kultúra	Opakovanie učiva 3. ročníka	<p>Delenie hlások</p> <p>Abeceda</p>
	S: Umelecký a vecný text	Umelecký a vecný text
	Vybrané slová	Vybrané slová, pravopis slov s i/i, y/y po obojakej spoluhláske B
	S: Diskusia	Diskusia, názor
Multikultúrna výchova	S: Umelecký a vecný text	Umelecký a vecný text
	S: Diskusia	Diskusia, názor
Ochrana života a zdravia	Vybrané slová	<p>Vybrané slová, pravopis slov s i/i, y/y po obojakej spoluhláske P</p> <p>Vybrané slová, pravopis slov s i/i, y/y po obojakej spoluhláske S</p>
Mediálna výchova	Priama reč	<p>Priama reč</p> <p>Uvádzacia veta, bodkočiarka, úvodzovky</p>
	Opakovanie	Plagát

Environmentálna výchova	Vybrané slová	<p>Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske S</p> <p>Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske V</p> <p>Vybrané slová, pravopis slov s i/í, y/ý po obojakej spoluhláske Z</p>
Dopravná výchova	S: Diskusia	Diskusia, názor
	S: Robíme rozhovor	Cielený rozhovor, interview
	S: Priama reč	Priama reč
	S: Opis literárnej postavy	Opis literárnej postavy - osoby, ústne, písomne
	Rozprávame, o čom sme čítali	Vymýšľame príbeh
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	S: Diskusia	Diskusia, názor
	S: Robíme rozhovor	Cielený rozhovor, interview
	S: Priama reč	Priama reč
	S: Opis literárnej postavy	Opis literárnej postavy - osoby, ústne, písomne

Čítanie a literárna výchova

Prierezová téma	Tematický celok	Téma
-----------------	-----------------	------

Osobnostný a sociálny rozvoj žiaka	O knihách a čítaní	Ako vzniká kniha Prečo je knižka hranatá Matej Knižka
	O hre so slovami a písmenami	Zariad'ovanie bytu Zariekanie smiechom
	O prísloviach a porekadlách	O troch princoch Rozprávka o tatových básňach
	O bájkach	Bájky
	O autorských rozprávkach	Rozprávka o malom „a“ Daniel Hevier o sebe Píšťalkár a autá Zákaz stavania snehuliakov
	V divadle	Divadelná hra
	O rozhlase	Kde sa vzal Osmijanko O načisto hlúpej krajina Xaver s nohami do X
	O filmoch	Filmársky rodokmeň Plagát
	O televízii	Žuvačka pre oči Svet slz je taký záhadný
	O hudbe, zvukoch a tichu	Zvuky v prísloviach a porekadlách Čo si vtáci štebocú Slávik

		Mama, urob iné ticho
	O maliaroch, obrazoch a komikse	Ako sa maľuje na stenu O korytnickej liečivej vode Povedal mi jeden chlapec Aby porozumenie medzi ľuďmi bolo čisté a krásne Prázdninová pieseň
	Opakovanie	Autorské rozprávky Ľudová rozprávka
Mediálna výchova	O knihách a čítaní	Matej Knižka
	O bájkach	Ako k nám prišla bájka Kohút a líška
	O autorských rozprávkach	Píšťalkár a autá Les
	V divadle	Kocúr na kolieskových korčuliach
	O rozhlase	Kde sa vzal Osmijanko Najcennejšie veci na svete Filmársky rodokmeň
	O filmoch	Stolček
	O televízii	Televízia Svet slz je taký záhadný
	O hudbe, zvukoch a tichu	Spevokol Mama, urob iné ticho

	O maliaroch, obrazoch a komikse	Komiks
Environmentálna výchova	O hre so slovami a písmenami	Stratený zverinec Čarovanie so slovami Z našej prírody
	O autorských rozprávkach	Les
	O rozhlase	Kde sa vzal Osmijanko
	O filmoch	Príhody o divočina
	O televízii	Zachráňte planétu
	Z každého rožku trošku	Kôň a osol
	O hudbe, zvukoch a tichu	Zlatá muzika Čo si vtáčky štebocú
	Výchova k manželstvu a rodičovstvu	O hre so slovami a písmenami
O prísloviach a porekdlách		Rozprávka o tatových básňach
O rozhlase		Najcennejšie veci na svete
O hudbe, zvukoch a tichu		Mama, urob iné ticho Dve sestry
O maliaroch, obrazoch a komikse		Ako sa maľuje na stenu Aby porozumenie medzi ľuďmi bolo čisté a krásne
Z každého rožku trošku		Ženích zo studne
Opakovanie		Čítanie detských časopisov
Dopravná výchova	O autorských rozprávkach	Píšťalkár a autá Zákaz stavania snehuliakov

	O divadle	O rímskom divadle Kocúr na kolieskových korčuliach	
	Z každého rožku trošku	Prázdninová pieseň	
Regionálna výchova a ľudová kultúra	V divadle	Kocúr na kolieskových korčuliach	
	O maliaroch, obrazoch a komikse	Ženích zo studne	
Ochrana života a zdravia	O hre so slovami a písmenami	Pozvanie do hry Balón Zariadovanie bytu Pochabené zhuby Z našej prírody	
	O autorských rozprávkach	Zákaz stavania snehuliakov Les	
	O filmoch	Príhody v divočine	
	O televízii	Zachráňte planétu	
	O hudbe, zvukoch a tichu	O hudbe Spevokol Ozvena	
	Z každého rožku trošku	Ženích zo studne Prázdninová pieseň	
	Multikultúrna výchova	O bajkách	Bájky Ako k nám prišla bajka
		O knihách a čítaní	Ako vzniká kniha Prečo je knižka hranatá

	O divadle	O rímskom divadle
	O hudbe, zvukoch a tichu	O hudbe Spevokol

Učebné zdroje

Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov:

autor	učebnica/iný učebný zdroj
Z. HIRSCHNEROVÁ, R. ADAME	Slovenský jazyk pre 4. ročník
Z. HIRSCHNEROVÁ - M. ONDRÁŠ - M. FILAGOVÁ	Čítanka pre 4. ročník
	Príručka slovenského pravopisu pre školy a prax
	odborná literatúra
	slovníky
	odborné časopisy napr. NOTES (Nové osvedčené tvorivé efektívne stratégie)
	detské časopisy

V jednotlivých tematických celkoch bola 1 vyučovacia hodina týždenne navýšená o možnosť hlbšieho rozboru vybraných článkov, keďže sa jedná o navýšenú hodinu zo zložky čítanie zamerané na čitateľskú gramotnosť.